

Ár deTeanga
DO ROCHA!

Scrúdú an Fháinne

TABARFAID

PIASNAIR BEARTAÍ

LEIGEACHT UAIÓ

DARLÁB TEIRIOÍ

"AN FÁINNE"

I HALLA AN CONNACHTA,
25 CEÁINNÓS ÓIRINNELL,
DÉ DOMHNAIS SEO CÚSHAINN,

AR A HOÉT A CLOÍ.

BELÍ FÁILTE ROIMH 3AC 3AEDHLÍSEOIR,

Ag treisiú le
tógáil na Gaeilge

Foras na Gaeilge

Ár dteanga – do rogha Our language – your choice

The current ‘Líofa’ programme has given a welcome and renewed impetus to the wearing of a popular badge that shows a person’s willingness to speak Irish and to be recognised as a chooser/user of the language at a particular level of fluency. The Líofa badges are proudly worn by hundreds of pupils in schools and by thousands of adults who are learning the language in their own communities. The Líofa badges are the latest in a line of badge designs worn by Irish speakers, starting with one first proposed in America in the early twentieth century and moving on to the Fáinne itself, as introduced by Piaras Béasláí in a lecture entitled ‘An Fáinne’ and delivered in March 1916 in the Gaelic League Hall, 25 Parnell Square, Dublin. ‘An Fáinne’ for Béasláí of course was always intended to be both a badge and an organisation. Its organisational rules were strict in the extreme and included:

- Upon joining An Fáinne, the taking of a pledge (witnessed by two others) to use Irish, that ran: Dearbhaighim nach labharfad feasta acht Gaedhlig le hínne de lucht an Fháinne, acht amháin nuair a beidh gabhadh mór éigin fá leith leis
- The stipulation that Fáinne members could only speak English with each other in the most exceptional of circumstances
- The requirement that the Fáinne be worn conspicuously (the first brass/ ‘gold’ Fáinne cost two shillings while the gold Fáinne cost 7s 6d)
- The Fáinne Executive could expel a member from the organisation
- The advice that a spirit of fraternity should be encouraged among all Fáinne members
- The recommendation that 6 or more Fáinne members could form a local ‘Gasra’ and register with Head Office in Dublin
- The warning that no Fáinne member could give her/his badge to anyone else and that in the event of a Fáinne being lost a special case had to be made to Head Office to get it replaced.

From day one therefore the new organisation was heavily and rigidly rule-bound. Additional guidelines were proposed three years later at the 1919 Gaelic League Ard Fheis:

- The wearer of the Badge (Fáinne) must attend a local Irish class for at least once a week for six months every year

- The wearer must display the Badge obviously on his/her dress so that all may in future know at a glance Gaodhal from Gall
- The wearer must give preference in business to all persons wearing the Badge provided they sell Irish manufacture
- School-going wearers must be over 12 years of age and must attend Irish classes apart from their school work
- A roll-call will be made each week and absence without cause for two consecutive classes will deprive any member of the right to wear the Badge
- The teacher is expected to enforce the rules in the strictest manner possible.

It is no surprise that the Fáinne organisation, under the direction of Piaras Béasláí and in the political circumstances of the period, attracted only the most zealous of language revivalists. Over time, tensions surfaced between individual Gaelic League Branches and Gasra/Fáinne Committees. Discord became apparent too when some Fáinne groups relaxed their rules and issued Fáinní to those less than fluent. In the 1930s the more doctrinaire Fáinne members lamented the shift to the Fáinne becoming something of a fashion-bauble rather than a symbol of commitment and linguistic competence. Locally however, the 1930s witnessed the heyday of the Fáinne organisation. Newry novelist Séamus Mac Connara had established a Gasra while at university and subsequently founded one that used to meet weekly in the Grand Central Hotel, Hill Street, Newry. The indefatigable Father Larry Murray promoted the Fáinne throughout County Louth in particular. The tradition of holding Fáinne examinations has continued in Newry, largely led by the Christian Brothers of whom Brothers Beausang, Begley and Nolan were the most active. Brother Beausang was replaced by a member of Newry Branch Gaelic League on the then Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge Fáinne Subcommittee in the mid 1980s and the Branch has continued with annual Fáinne tests that are now conducted in Gaeláras Mhic Ardghail.

Our business with this little publication though is not to narrate the history of the Fáinne, nor to chart its changing designs, declines and re-launches. No one, we imagine, would revert to strict rules and solemn promises in the awarding of competency badges for Irish learners and speakers. It remains useful however that some type of graduated spoken tests are used covering

the fluency spectrum from beginners' Cúpla Focal/Líofa badges, through to Fáinne Airgid and Fáinne Óir. A degree of stretch and challenge as language learners progress through the grades is desirable in most cases and the awarding of certificates of attainment is recommended. Students should ideally receive positive feedback on their performance in oral tests from an experienced examiner who is sensitive to learners' dispositions. This is important especially for adult returners to education who can thrive on confidence-building experiences. To that end, Craobh an Iúir offers lists of appropriate questions divided into broad ability levels. These provide exemplar questions only and can be adapted or merged with some of the questions available from CCEA for GCSE Irish. Our objective is to provide ready-made question banks for Gaelic League Branches and for schools. We are acutely conscious of the need to inspire pupils early on their language-learning journey and at key ages – Year 7 before they transfer to secondary level, and in Years 10 and 12 so that pupils might be encouraged to choose GCSE and A Level Irish. Given the worrying decline in the numbers choosing to study Modern Languages in secondary schools and the loading and promoting of the curriculum towards STEM subjects, it is crucial that pupils' interest in languages is excited as early as possible. Newly published, professionally produced and age-appropriate CCEA KS1/2 resources are now available online and training for primary teachers is occurring in various centres. These resources could easily be linked with an incentivising Líofa oral test. There is of course no compulsion to go through the formality of entering for Fáinne or other badge examinations, there is after all no agreed syllabus or fixed format – Líofa badges indeed are available free of charge, Cúpla Focal badges can be purchased from Gael Linn, Fáinní can be bought online or from Conradh na Gaeilge. It is much preferable in our view to earn the badge and to wear it with pride, to converse with other badge-wearers to the best of our ability in a spirit of mutual support and solidarity, and to attain increasing fluency through confident practice. Déanann cleachtadh máistreacht.

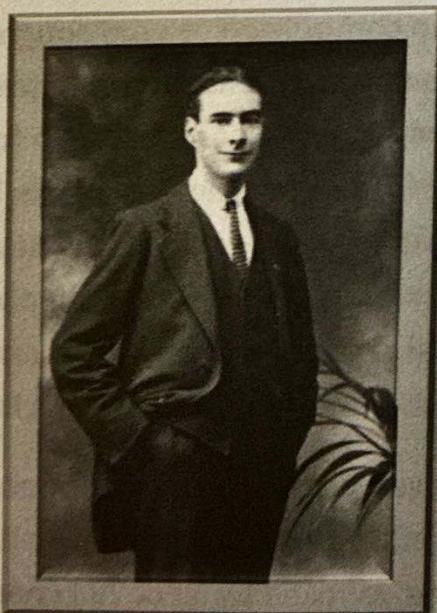
From our own Gaelic League perspective, the promotion of the Fáinne is central to our voluntary educational work. We recall that the aptly-named newspaper 'Fáinne an Lae' in its editorial of 23 Lúnasa 1919 praised the work of the new Fáinne organisation and its rapid progress in attracting more than 2000 members:

‘Is féidir a rádh gurb é an Fáinne toradh oibre an Chonartha, comh-líonadh an tsoisgéil atá á chraobhsgaoileadh le cúig bliana ficheadanois.’

The same editorial touched on the core work of every Branch of the Gaelic League – that is, the consistent, reliable, year on year provision of quality Irish classes:

‘..ní foláir an Chonradh bheidh go láidir; ní foláir na Craobhacha bheidh go maith agus gan faillighe a thabhairt i múineadh na teangan; agus thar gach ní eile, ní foláir leanmhaint den obair do shíor. Is fearr síor-obair ná sár-obair. Dheineadh an Chonradh an ithir agus féachfaidh an Fáinne i ndiaidh na mbarraí.’

This booklet of questions is available from Craobh an Iúir de Chonradh na Gaeilge which is based in Gaeláras Mhic Ardghail, 6b Upper Chapel Street, Newry (gaelarasmhicardghail@gmail.com). It has drawn on our own materials, Líofa guidance, ceisteanna ónár gcairde i mBéal Feirste, CCEA question banks and topic-based questions provided by Coláiste Chairríona Ard Mhacha. Tom Mc Keown, Old Chapel Road, a former Newry printer himself, has contributed to the printing costs as has the national language body Foras na Gaeilge. Foras na Gaeilge and Comhaltas Uladh support has also enabled us to promote the booklet and the Líofa/Fáinne badges with local primary schools through a Newry Neighbourhood Renewal initiative.

Piaras Béaslai

Ranganna Chraobh an Iúir: Cúpla Focal

1. Cad é an t-ainm atá ort?
2. Cad é mar atá tú?
3. Cá bhfuil tú i do chónaí?
4. Cuir síos ort féin
5. An bhfuil caitheamh aimsire ar bith agat?
6. Cuir síos ar do theach
7. Cuir síos ar do cheantar le do thoil
8. Cad é a rinne tú ar maidin?
9. Cén sórt bia is fearr leat?
10. Cén clár teilifíse a thaitníonn leat?
11. Cad é mar atá an aimsir inniu?
12. Cén t-am é?
13. Liostaigh laethanta na seachtaine
14. Ainmnigh míonna na bliana
15. Cad é an dáta atá ann inniu?
16. Déan cuntas go dtí 20
17. Cad iad séasúir na bliana?
18. Cad é an dath atá ar an rud seo? (taispeán pictiúr)
19. Cá bhfuil an ___? (taispeán pictiúr > ar, faoi, in aice le, sa)
20. Cad chuige a bhfuil suim agat sa Ghaeilge?

Cárta bolscaireachta ón am a tugadh isteach an Fáinne Nua

Cúpla Focal le freagraí samplacha/with sample answers and list of additional jingles/songs/prayers* as delivered to some Newry primary schools as part of a Comhaltas Uladh/Foras na Gaeilge funded after-school language project (Newry Neighbourhood Renewal 2017). *Additional materials available from Craobh an Iúir – gaelarasmhicardghail@gmail.com

1. Cad é an t-ainm atá ort?
Máire/ Pádraig etc an t-ainm atá orm
2. Cad é mar atá tú?
Tá mé go maith
Tá mé go measartha
Tá mé ar dóigh
Tá mé ar mhuin na muice, go raibh maith agat
3. Cá bhfuil tú i do chónai?
Tá mé i mo chónaí in lár Chinn Trá
Tá mé i mo chónaí i lár na cathrach
Tá mé i mo chónaí ar imeall na cathrach
Tá mé i mo chónaí faoin tuath
Tá mé i mo chónaí i gContae an Dúin/i gContae Ard Mhacha
4. Déan cuntas go dtí 20
5. Cén aois thú?
6. Cuir síos ort féin
Tá mo chuid súile liath/glas/gorm/donn
Caithim spéaclaí
Tá gruaig dhubh/rua/liath/chatach/fhada/dhíreach/spíceach/ildáite agam
Tá mé cineálta/fial/ceanndána/cairdiúil/cainteach/ciúin/deas/múinte
7. An bhfuil caithimh aimsire ar bith agat?
Tá caithimh aimsire agam.
Is maith liom spórt/peil/snámh/ceol/rince/sacar/snúcar/liathróid láimhe/leadóg/cluichí boird/rugbaí/haca/rothaíocht...
Is maith liom fosta an teilifís/dráma/léitheoireacht/mo pheata/mo ríomhaire...

8. Cuir síos ar do theach
Teach dhá stór atá ann
Bungaló atá ann
Teach leathscoite/scoite/sraithe atá ann
Árasán atá ann
Tá seomra suí, halla, leithreas, seomra folchta, trí sheomra leapa, cistin,
seomra teilifíse agus garáiste againn
Tá/níl gairdín againn
Tá teas lárnoch againn
Tá an teach mór/níl an teach mór go leor
9. Cad é a rinne tú ar maidin?
Dhúisigh mé ar a seacht
Nigh mé mé féin
Chuir mé mo chuid éadaí orm
D'ith mé bricfeasta
D'éist mé leis an raidió
D'fhág mé an teach ar leath tar éis a hocht
10. Cén sórt bia is fearr leat?
Is fearr liom bia na hÉireann – prátaí, glasraí nua agus feoil.
Is fearr liom bia Iodáileach – píotsa nó pasta mar shampla
Is maith liom bia Síneach – curaí sicín go speisialta
11. Cén clár teilifíse a thaitníonn leat?
Taitníonn _____ liom.
12. Cad é mar atá an aimsir inniu?
Tá sé te/fuar/grianmhar/scamallach/gaofar/fliuch/tirim
Tá/Níl sé ag cur feathainne/ag cur sneachta
13. Cén t-am é?
Uaireanta/bomaite tar éis/go dtí
14. Liostaigh laethanta na seachtaine
An Luan, An Mháirt, An Chéadaoin, An Déadaoin, An Aoine, An Satharn,
An Domhnach

15. Ainmnigh míonna na bliana

Eanáir, Feabhra, Mártá, Aibreán, Bealtaine, Meitheamh, Iúil, Lúnasa,
Meán Fómhair, Deireadh Fómhair, Samhaín, Nollaig

16. Cad iad séasúir na bliana?

An tEarrach, An Samhradh, An Fómhair, An Geimhreadh

17. Cad é an dath atá ar an rud seo? (taispeán pictiúr)

Tá sé/sí: bán, bán dearg, buí, corcra, dearg, donn, dubh, glas, gorm,
liath, oráiste

18. Cá bhfuil an ___ ? (taispeán pictiúr > ar, faoi, in aice le, sa)

Ceoil/Rannta/Paidreacha (samplaí):

- Aon, dó, trí, ceathair, cúig, sé
Cistí deas' i gcomhair an tae...
- Lámh, lámh eile, a haon, a dó...
- Beidh aonach amárach i gContae an Chláir...
- Baidín Fheilimidh...
- Teir abhaile riú
- Amhrán na bhFiann
- A Nóra bheag...
- Sin é mo mhadadh ina shuí ar an stól...
- Oró 'se do bheatha 'bhaile
- Bualadh bos, bualadh bos...
- In ainm an Athair...
- 'Sé do bheatha a Mhuire

An Fáinne	
St. Dominick High School	
ARD-SASRA, CO. ANDROMA	
An Sean Sgoil, Spáinn Duibhe, Déal Feirfe.	
Tá Saordeal mór agur ór dual dothu mo teanga buccair a Labhairt. Seirbhís mo dráscas ná Labhairfis mé aicte Saorlais Fearta le Fáinniseach. nó, le Saorlaiseoir ap bhe.	
Deaparadh go dtí Ríocht Éireannach an Fáinne cuigte agam agur mura gochtáilteacham na Ríaghlaice reo agur dualgairfí an Fáinne go mbéar mé concheant an Fáinne a labhairt ariamh.	
ainm Máire Óg Leannacáin 5015* 18 yrs.	
seotao 1422, Woodvale Rd. Belfast 13.	
fionraoisíde J. T. Beauchamp	
SASRA Co. Andromha Dáta 14/6/64 umair	
*an t-é aicte ar chinn 18 mbliana agairtear té rinneadh	

Ranganna Chraobh an Iúir: Fáinne Airgid

1. Cé thu féin?
2. Cad é mar atá tú?
3. Cá háit ar rugadh agus tógadh thú?
4. Cén sórt duine thú? Cad é a deir daoine fút?
5. An tusa an duine is óige/is sine sa teaghlach?
6. An réitionn tú go maith le daoine eile sa teaghlach?
7. Cad é mar a tháinig tú anseo (ar scoil) inniu?
8. Cad iad na hábhair a dhéanann tú staidéar orthu ar scoil?
9. Cuir síos ar an scoil/an fhoirgneamh seo.
10. An bhfuil jab (páirtaimseartha) ar bith agat?
11. Cén cineál oibre a dhéanann tú sa teach/i do phost?
12. An bhfuil caitheamh aimsire ar bith agat?
13. Cén saghas ceoil is fearr leat?
14. Cad é an clar teilifíse is fearr leat ar an teilifís agus cad chuige?
15. An bhfuil dúil agat sa spórt?
16. An maith leat ríomhairí?
17. Cuir síos ar do theach.
18. Cuir síos ar do cheantar le do thoil.
19. Cad iad na buntáistí a bhaineann le d'áit chónaithe?
20. Cad é a rinne tú i ndiaidh am tae aréir?
21. Cad é a dhéanfaidh tú i rith an tSamhraidh seo chugainn.
22. Cá háit a ndeachaigh tú ar laethanta saoire anuraidh? Ar thaitin sé leat?
23. Cén sórt bia is fearr leat?
24. An bhfuil peata agat? Cuir síos air/uirthi.
25. Cén nuachtán/iris a léann tú?
26. Cad é mar a bhíonn an aimsir i rith an Gheimhridh?
27. Cén t-am é?
28. Cad é an lá atá inniu ann?
29. Cén dáta breithe atá agat?
30. Cad é an dáta atá ann inniu?
31. Cad é d'uimhir fón?
32. Cad é a dhéanfaidh tú anocht/amárach?
33. Cén séasúr is fearr leat agus cad chuige?
34. Cad é an cruth atá ar an rud seo? (taispeán pictiúr).
35. Cá bhfuil an ___? (taispeán pictiúr > os cionn, os comhair, ar chúl).
36. Cá mhéad airgid atá agam? (taispeán airgid)
37. Cad chuige a ba mhaith leat Fáinne Airgid?

Ranganna Chraobh an Iúir: Fáinne Óir

1. Abair liom rud inteacht fút féin (nodanna - sonraí pearsanta, seoladh, aois, teaghlaigh, pearsantacht...)
2. Má tá, nó má bhí, post agat, cad é a dhéanann/ rinne tú?
3. Má tá tú saor i rith an lae nó ar phinsean, cad iad na rudai (deasa) laethula a dhéanann tú mar chaitheamh aimsire nó mar obair dheonach nó mar chúram ti/teaghlaigh?
4. Cuir sios ar laethanta saoire a thaitníonn leat (in Éirinn, thar lear, i gcarbhán, ar turas mara...)
5. Cad é a dhéanfá dá gcaillfeá do phas/sparán ar laethanta saoire?
6. Cad é do bhárúil faoi (Donald Trump, Michael O'Leary, Breat-imeacht, An Pápa, An Taoiseach, Arlene Foster, duine na topaic sa nuacht...)?
7. Cad é an leabhar is fearr dár léigh tú riamh agus cad chuige, nó cad é an scannán is fearr atá feicthe agat go fóill agus cad chuige?
8. An dtaitníonn ceol leat?
9. Cé acu contae i gCúige Uladh is fearr leat agus cad chuige?
10. Cad hiad na háiseanna is fearr dar leat leis an Ghaeilge a fhoghlaim? (Meon Eile, téacsleabhair, an t-idiríon, Raidió na Gaeltachta...)
11. Cad é a spreag tú leis an Ghaeilge a fhoghlaim?
12. Minigh dom cad é a dhéanann (Foras na Gaeilge, Conradh na Gaeilge, Glór na nGael, Ciste Infheistíochta Gaeilge, an tOireachtas...)
13. Dá mba rud é go raibh tú tofa mar Thaoiseach cad a ndéanfá leis an tír/an eacnamaíocht/an timpeallacht a fheabhsú?
14. Tá tú i do chónaí i _____. An mbeadh moltaí ar bith agat maidir le forbairt an cheantair?
15. Cad iad na fadhbanna sóisialta is mó i do cheantar?
16. Cén úsáid a bhaineann tú as teicneolaíochta?
17. An bhfuil tú dóchasach nó buartha faoi thodhchaí an domhain?
18. An bhfuil tú dearfach nó imníoch faoi thodhchaí na Gaeilge?
19. Glac dhá bhomaite ag léamh go ciúin agus ansin léigh os ord an slíocht/dán seo le do thoil. Cad é do bharúil faoin slíocht/dán atá léite agat? (Slíocht, dán nó alt roghnaithe ag an scrúdaitheoir)
20. An bhfuil polaiteoir nó ceannaire nó fealsúnaí nó duine atá gaolta leat a bhfuil ardmheas agat air/uirthi? Cad chuige?
21. Má leanann tú cúrsaí spóirt, cé acu imreoir is mó a bhfuil meas agat uirthi/air?
22. Ar mhaith leat a bheith i do chónaí in áit ar bith eile? Cén fáth?
23. An bhfuil dúil agat sa chócaireacht? Tabhair sonraí.
24. Cad é do bharúil faoi Acht na Gaeilge/TG4/do Chomhairle logánta?
25. Cad chuige a ba mhaith leat Fáinne Óir?

Pupils preparing for GCSE Irish, TGMO Gaeilge, AS/A2 Irish are very suitable candidates for Fáinne examinations and their Mock Speaking assessments might offer a useful incentive and opportunity to prepare for a Fáinne Aigrid/Óir test. Questions banks such as those that follow are available online from CCEA and from practising teachers.

GCSE/TGMO

Myself, my family, relationships and choices

Cad é an t-ainm atá ort?

Cá bhfuil tú i do chónai?

Cá mhéad duine atá sa teaghlaigh?

Cá mhéad deartháir atá agat?

Cá mhéad deirfiúr atá agat?

Cá bhfuil tú ar scoil?

Cad é an rang ina bhfuil tú?

Déan cur síos ort féin.

Cad é an aois thú?

Cad é dáta do lá breithe?

Cé hé/hí an duine is sine/is óige sa teaghlaigh?

Cá mhéad atá níos sine/óige ná tú?

Déan cur síos ar do dheardáir/dheirfiúr.

Cad é a dhéanann do dheardáir/dheirfiúr?

Cad é mar a réitíonn tú le do chlann?

Inis dom fút féin.

Déan cur síos ar do chara is fearr.

Déan cur síos ar an phopcheoltóir is fearr dar leat.

Déan cur síos ar dhuine a bhfuil meas agat air/uirthi.

Cad é a dhéanann tú féin agus do chairde le chéile?

Cad chuige a bhfuil sé tábhachtach cara maith a bheith agat?

Social media and new technology

An bhfuil ríomhaire agat?

An imríonn tú cluichí ar do ríomhaire?

Cad iad na cluichí a imríonn tú ar do ríomhaire?

An íoslódálann tú ceol ar do ríomhaire?

An ndéanann tú comhrá le do chairde ar líne?

An dtéann tú ar shuíomhanna meáin shóisialta?

An labhraíonn tú le do chairde ar líne?

Cén cineál rudaí a dhéanann tú ar líne?

An bhfuil na meáin shóisialta tábhachtach i do shaol?

Cad iad na buntáistí/míbhuntáistí a bhaineann leis na meáin shóisialta?
An bhfuil go leor oideachais sna scoileanna faoi na meáin shóisialta?
An mbraitheann an t-aos óg barraíocht ar na meáin shóisialta?
Cad é an cineál teicneolaíochta a úsáideann tú?

An bhfuil fón cliste/táibléad agat?

Cad iad an cineál rudaí a thig leat a dhéanamh ar do ghuthán cliste?

Cad iad na buntáistí/míbhuntáistí a bhaineann leis an teicneolaíocht chliste?
An mbraitheann an t-aos óg barraíocht ar theicneolaíocht chliste?

Free time, leisure and daily routine

Cad é an caitheamh aimsire is fearr leat?

An maith leat an teilifís/spórt?

Cad é an clár teilifíse is fearr leat?

An imríonn tú spórt ar bith?

An amharcann tú ar an teilifís?

Cé hé/hí an popcheoltóir/an t-imreoir is fearr leat?

Inis dom trí rud a dhéanann tú ag deireadh na seachtaine.

An imríonn tú cluichí ar an ríomhaire/ar líne?

An bhfuil consól cluichí agat?

An dtéann tú chuig an phictiúrlann?

Cad é a dhéanann tú le do chairde?

Cad é mar a chaitheann tú d'am saor?

Cad é a rinne/dhéanann/dhéanfaidh tú ag deireadh na seachtaine?

Déan cur síos ar dheireadh na seachtaine dom.

Cad é a dhéanann tú faoi choinne saol sóisialta?

Inis dom faoin scannán is fearr dá bhfaca tú riamh.

An fearr dul chuig an phictiúrlann nó scannán a íoslódáil ar do ríomhaire?

Cad é a rinne/dhéanann/dhéanfaidh tú i ndiaidh na scoile/ag an deireadh seachtaine?

Cad iad na háiseanna sóisialta atá anseo?

An bhfuil dúil agat sa spórt?

Cad chuige a bhfuil rudaí cosúil le spórt tábhachtach?

Cad chuige a bhfuil sé tábhachtach caitheamh aimsire a bheith agat?

An mbaineann tú úsáid as an teicneolaíocht mar chaitheamh aimsire?

An mbraitheann an t-aos óg barraíocht ar an teicneolaíocht mar chaitheamh aimsire?

Cad é an t-am ar éirigh/a n-éiríonn tú/a n-éireoidh tú/gach lá/Dé Sathairn?

Cé a dhéanann an bricfeasta/dinnéar réidh?

Cad é a itheann tú don bhricfeasta/lón?

Cad é mar a chuaigh tú/théann tú ar scoil?

Cad é an t-am a dtosaíonn/a gcríochnaíonn an scoil?
Cad é a dhéanann tú i ndiaidh na scoile?
Cad é an t-am a n-éiríonn tú ag an deireadh seachtaire?
Déan cur síos ar ghnáthlá scoile dom.
Inis dom cad é a rinne/a dhéanann/a dhéanfaidh tú Dé Sathairn.
Cad é mar a chuidíonn tú sa teach?
Inis dom cad é a dhéanfaidh tú inniu nuair a bheidh an scoil thart.
Inis dom cad é a rinne tú inné.
Inis dom cad é a dhéanfaidh tú amárach.
Inis dom cad é a dhéanann tú lá ar bith i do laethanta saoire.
Cad é mar a chaith/chaitheann/chaithfidh tú d'am ag deireadh na seachtaire?

Culture, customs, festivals and celebrations

Cad é an mhí ina mbíonn do lá breithe/an Samhain/an Cháisc/an Nollaig?
Cad é a dhéanann tú ag an Nollaig?
Cé acu is fearr leat – do lá breithe nó an Nollaig?
Cén cineál bronntanais is fearr leat a fháil?
Inis dom cad é a dhéanann tú ar do lá breithe/ag an Samhain/ag an Nollaig.
Cé acu an t-am den bhliain is fearr leat agus cad chuige?
An síleann tú go bhfuil barraíocht béime ar bhronntanaisanois?
An bhfuil suim agat i gcultúir eile?
Cad é mar a fhoghlaimíonn tú faoi chultúir eile?

My local area and the wider environment

Cá bhfuil tú i do chónaí?
Cad é cineál tí atá agat?
Cá mhéad seomra atá sa teach?
Cá mhéad seomra atá thuas staighre?
Cá mhéad seomra atá thíos staighre?
Déan cur síos ar do sheomra leapa.
Cad é an seomra sa teach ina bhfaigheann tú _____?
An maith leat do cheantar?
Inis dom rud amháin nach maith leat i do cheantar.
Cá háit go díreach a bhfuil do theach suite?
Cad iad na háiseanna atá cóngarach don teach?
Déan cur síos ionmlán ar an teach.
An maith leat an áit ina bhfuil tú i do chónaí?
Cad é an sórt áite í _____?
Déan cur síos ar _____.
Cad iad na buntáistí/míbhuntáistí a bhaineann le _____?

Cad é mar atá an saol sóisialta i(n) _____?

An bhfuil fadhbanna sóisialta ar bith i(n) _____?

Cad é an rud is mó/is lú a thaitníonn leat faoi _____?

An bhfuil mórán ann le déanamh ag an aos óg?

Cad iad na háiseanna atá ar fáil i do cheantar dúchais?

Ar mhaith leat a bheith i do chónaí in áit ar bith eile? Cad chuige?

Cad é an difear idir bheith i do chónaí sa chathair nó faoin tuath?

An maith leat a bheith i do chónaí in Éirinn/i dTuaisceart na hÉireann?

Cad é atá deas faoi Éirinn/Thuaisceart na hÉireann?

Cad é nach maith leat faoi Éirinn/Thuaisceart na hÉireann?

An raibh tú riamh sa Ghaeltacht?

Cad é an teanga a labhraíonn daoine sa Ghaeltacht?

An raibh tú riamh ar choláiste samhraidh?

Cad é an rud is mó a thaitníonn/nach dtaitníonn leat faoi do shaol in Éirinn/i dTuaisceart na hÉireann?

Cad é mar atá muintir na hÉireann?

Cad é atá speisialta faoi cheantar Gaeltachta?

Inis dom cad é a tharlaíonn i gcoláiste samhraidh/Cuir síos ar lá i gcoláiste samhraidh.

An é do bharúil go gcuidíonn coláiste samhraidh le do chuid Gaeilge? Cad chuige?

Community involvement

Cad é a dhéanann grúpa cosúil le Trócaire/Concern/Oxfam?

An ndearna tú obair ar bith do ghrúpa cosúil le Trócaire/Concern/Oxfam?

Ar bhailigh tú airgead riamh do ghrúpa cosúil leis na Samaritans?

An bhfuil grúpa deonach sa scoil s'agatsa?

Cad é an cineál obair dheonach a tharlaíonn sa scoil s'agatsa?

Cad é an cineál rudaí a dhéantar sa scoil s'agatsa le cuidiú le daoine bochta?

An bhfuil baint agat le grúpa deonach ar bith sa scoil nó sa phobal?

Cad é a dhéanann an grúpa?

Ar reáchtáil tú imeacht riamh le cuidiú le daoine bochta? Cad é a rinne tú? Cé a tháinig chuige?

Cá mhéad airgid a bhailigh tú?

An síleann tú go gcuidíonn obair dheonach leat le scileanna idirphearsanta a fhoghlaim? Cad iad na scileanna sin?

Social and global issues

Cad é an cineál bia a itheann tú le tú féin a choinneáil sláintiúil?

Cad é an bia nár chóir duit a ithe?

Cad é a dhéanann tú le coinneáil sláintiúil?
An dtéann tú chuig an spórtlann go minic?
Cad iad na háiseanna sa cheantar s'agatsa atá maith le cuidiú leat a bheith sláintiúil?
An bhfuil an bia i gceaintín na scoile sláintiúil?
Cad é an cineál fadhbanna sóisialta atá sa cheantar s'agatsa?
An mbíonn fadhbanna sóisialta i do cheantar?
Cad é is cúis leis na fadhbanna sóisialta?
An mbíonn fadhb leo seo i do cheantar: drugaí, alcól, spraoithiomáint nó iompar míshóisialta?
An ndéanann an scoil go leor le heolas a thabhairt do na scoláirí faoi na contúirtí atá ann? Cad é a dhéanann an scoil?
Cad iad na rudaí a thig leat a dhéanamh le tú féin a choinneáil sláintiúil?
An gcuireann an scoil béim ar bhia sláintiúil?
An bhfuil suim agat sa domhan mór?
Cad é an cineál ruda a bhfuil suim agat ann?
An gcuidíonn tú le carthanacht ar bith?
An ndéanann an scoil rudaí le cuidiú le daoine bochta?
Cad é mar a thig linn cuidiú leis an domhan mór?
Cad é mar a thig linn cuidiú le daoine bochta?
An ndéanann an scoil go leor le heolas a thabhairt do na scoláirí faoin domhan mór/faoi dhaoine bochta sa tríú domhan/faoi dhaoine bochta inár dtír féin?
Cad é mar a thig linn cuidiú leis an timpeallacht dhomhanda?

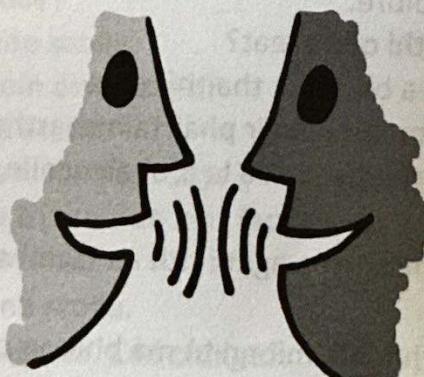
Travel and tourism

Cá háit a ndeachaigh tú ar do laethanta saoire anuraidh?
Cé a bhí leat?
Cad é mar a chuaigh tú ann?
Cá háit ar stop tú?
Cá fhad a d'fhan tú?
Cad é mar a bhí an aimsir?
Cad é a rinne tú nuair a bhí tú ar laethanta saoire?
Cad é mar a bhí an lóistín?
Cad é mar a bhí an bia?
Cad é a thaitin/nár thaitin leat?
Inis dom faoi do laethanta saoire anuraidh.
Cé acu is fearr leat – laethanta saoire le do chairde nó laethanta saoire le do theaghlaigh? Cad chuige?
Déan cur síos ar an áit a raibh tú ar do laethanta saoire anuraidh.
Cad é an rud is mó a thaitin leat/nár thaitin leat faoin áit?

An bhfaigheann tú airgead póca?
Cá mhéad airgead póca a fhaigheann tú sa tseachtain?
Cá mhéad aírgid a fhaigheann tú ó d'obair pháirtaimseartha?
Cad é mar a chaitheann tú d'airgead póca?
An gcuireann tú airgead i dtaisce?
An bhfuil cuntas bainc agat?
Cad é mar a fhoghlaimíonn tú an dóigh le hairgead a láimhseáil?
Cad é a dhéanann tú le hairgead póca a shaothrú?
Cad é mar a fhoghlaimíonn tú faoi chúrsaí aírgid ar scoil?
An síleann tú gur chóir do dhéagóirí airgead a thabhairt isteach don teach má bhíonn obair pháirtaimseartha acu?

Future plans and career

Ar mhaith leat teacht ar ais ar scoil an bhliain seo chugainn?
Ar mhaith leat Ardléibhéal/BTEC a dhéanamh?
Ar mhaith leat aistriú chuig Coláiste Réigiúnach?
Cad é an cursa a ba mhaith leat a dhéanamh?
Inis dom cad é ba mhaith leat a dhéanamh an bhliain seo chugainn agus cad chuige.
Cad chuige ar mhaith leat teacht ar ais ar scoil in ionad dul chuig Coláiste Réigiúnach?
Cad chuige ar mhaith leat na hábhair sin/an cursa sin a dhéanamh?
Cad iad na grádanna a bheadh de dhíth ort leis sin a dhéanamh?
Ar mhaith leat dul ar an ollscoil?
Cé acu is fearr leat – dul ar an ollscoil anseo nó i dtír éigin eile?
Cad é an cineál poist a ba mhaith leat?
Cad é a bheadh ort a dhéanamh le bheith i do dhochtúir/mhúinteoir...?
Do bharúil an mbeidh saol na scoile difriúil agus tú i mbliain a 13?
Cé acu ab'fhearr leat – obair anseo nó dul ag obair thar sáile? Cad chuige?

Ceisteanna comhrá don AS

Inis dom fút féin

Cuir tú féin in iúl. Ainm; aois; áit a bhfuil tú i do chónaí; rudaí a bhfuil dúil agat iontu.

An Teaghlaach

Cé mhéad ar fad atá i do theaghlaach?

Cé mhéad deirfiúracha agus deartháireacha atá agat?

Cé na buntáistí a bhaineann le teaghlaach beag/mór?

Cá háit a bhfuil tú i do theaghlaach? An buntáiste nó míbhuntáiste é?

Cad é mar a réitíonn tú leis na daoine eile i do theaghlaach?

An réitíonn tú le deirfiúr nó deartháir áirithe? Cad chuige?

Cad chuige a n-éiríonn eadraibh?

An bhfuil do dheirfiúracha/dheartháireacha sa bhaile go fóill?

An bhfanfaidh tusa sa bhaile, i do bharúil? Cad chuige?

Cad é mar a réitíonn tú le do thuismitheoir(i)/chúramóir(i)? Cad chuige?

Cad é a dhéanann do thuismitheoir(i)/chúramóir(i)?

An bhfuil siad sásta ar obair?

Dúshlán do theaghlaigh

An síleann tú go bhfuil saol furasta ag tuismitheoirí sa lá atá inniu ann? Cad chuige?

Cé na fadhbanna is mó a bhíonn ag teaghlaigh sa lá atá inniu ann, i do bharúil?

Cad é is féidir a dhéanamh faoi?

An gcaithfidh tú mórán a dhéanamh thart faoin teach? An rud maith é i do thuairim?

An bhfuil sé tábhachtach go gcaitheann teaghlaigh am le chéile? Cad chuige?

Tionchar ar dhaoine óga

Cé na tionchair is mó a bhíonn ar dhaoine óga, i do bharúil?

An bhfuil saol níos deacra ag déagóirí sa lá atá inniu ann? Cad chuige?

An síleann tú go bhfuil daoine óga ábalta brú a láimhseáil?

Cad é mar is fearr do dhéagóirí brú an tsaoil a láimhseáil, i do thuairim?

An bhfuil cairde tábhachtach? Cad chuige?

Cén sórt cara atá de dhíth ort? Cad chuige?

Bia agus aclaíocht

An duine sláintiúil tú, i do bharúil?
Cad chuige a bhfuil sé tábhachtach bheith sláintiúil na laethanta seo?
An bhfuil barraíocht béime ar an aclaíocht?
Cé na buntáistí a bhaineann leis an aclaíocht?
Cad é a thig a dhéanamh le bheith cinnte go n-itheann páistí go sláintiúil?

Tobac; alcól; drugaí

An bhfuil fadhb i do cheantar maidir le halcól nó drugaí?
Cad chuige a bhfuil sé ann, i do bharúil?
Cén sórt fadhbanna eile a chothaíonn sé?
Cad é mar is féidir an fhadhb a réiteach?
Cé na fadhbanna sóisialta is mó atá ann?

Ag plé le brú agus le strus

An síleann tú go bhfuil barraíocht brú ar dhaoine óga ar na saolta seo? Cad chuige?
Cad é a dhéanann tú féin leis an bhrú a láimhseáil?
Cén chomhairle a bheadh agat do dhaoine óga eile atá ag streachailt le brú?

Caithimh Aimsire

Cad é mar a chaitheann tú d'am saor?
Cad chuige a bhfuil suim agat sa spórt; sa cheol; sa siopadóireacht?
An bhfuil an caitheamh aimsire sin costasach?
Cad é mar a chuidíonn an spórt/ceol/siopadóireacht le daoine?
Cé na buntáistí a bhaineann le caitheamh aimsire bheith agat?

Na hEalaíona; na scannáin; faisean

An bhfuil mórán suime/spéise agat sna scannáin; san fhaisean? Cad chuige?
An fiú do dhaoine dul chun na pictiúrlainne/hamharclainne níos mó? Cad chuige?
Cén aisteoir/scríbhneoir/údar a thaitníonn leat agus cad chuige?

Na Meáin Shóisialta agus an Nuatheicneolaíocht

An mbaineann tú úsáid as na meáin shóisialta? Cad chuige?
Cad é do bharúil orthu?
Cad é an ceann/aip is fearr leat? Cad chuige?
Cad é a shíleann tú den Idirlíon? Cad chuige?
An dtiocfadh leat dul gan do ghuthán póca? Cad chuige?
An bhfuil daoine óga millte ag an nuatheicneolaíocht? Cad é mar atá sí ag dul i
bhfeidhm orthu?

Saoire agus turasóireacht

An bhfuil dúil agat sa taistil? Cad chuige?
An raibh tú thar sáile/thar lear ariamh? Cad é a shíl tú den áit/den tír?
Cé na rudaí is mó a thaitin leat?
Cad é a shíl tú de mhuintir na háite?
Cén cineál saoire ab fhearr leat? Cad chuige?
Cé na buntáistí a bhaineann leis an taistil, i do bharúil?
An mbíonn aon mhíbhuntáistí leis?
Dá mbeadh an rogha agat féin agus an t-airgead, cá rachfá? Cad chuige?
An fiú do thurasóirí teacht go hÉirinn ar saoire?
An molfá féin an tír seo mar áit shaoire?

Féilte

Cén fhéile sa bláthain is mó a thaitníonn leat? Cad chuige?
Cad é do bharúil faoi dhaoine ag dul thar lear don Nollaig/do Lá Fhéile
Pádraig?
An ndeachaigh tú riamh chuig féile i rith an tSamhraida. Cad é do bharúil de?
An raibh sé costasach?

Ceisteanna comhrá don A2

Oideachas agus Fostaíocht

Inis dom rud éigin fút féin.
Inis dom faoi do scoil.
Cé na hábhair A2 atá idir lámha agat?
Cad chuige ar roghnaigh tú na hábhair sin?
An bhfuil mórán difear idir AS agus A2, i do bharúil?
Dá mbeadh sé le déanamh agat arís an roghnófá na hábhair céanna?

Áischothú don Scoláire

Ainm an Scoláire: _____
Ainm an Scrúdaitheora: _____

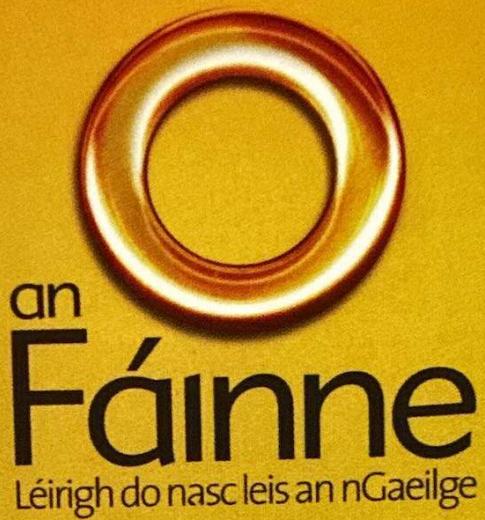
	Foclóir	Tuiscint	Cumas Cumarsáide	Muinín	Foghraíocht	Gramadach	Saibhreas
Ar fheabhas							
An-mhaith							
Maith							
Measártha							
Feabhas de dhíth							

Ráiteas an Scrúdaitheora (más ábhartha)

Ar chóir Fáinne/suaitheantas a bhronnadh ar an scoláire seo?

Ba chóir
Níor chóir

Sínithe: _____
Dáta: _____

Gael LíNN

£1.00

GAELEARAS
MHIC ARDGHAIL